PROCESREGLEMENT FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL AF 19. JUNI 1991

INDHOLDSFORTEGNELSE

			Side
Indledende bestemmelse (artikel 1)			9
Første afsnit — Domstolens organisation			
Kapitel 1	—	Dommere og generaladvokater (artiklerne 2—6)	9
Kapitel 2	—	Domstolens præsident og oprettelse af afdelinger (artiklerne 7—11)	10
Kapitel 3	—	Justitskontoret	11
Første afdeling	—	Justitssekretæren og assisterende justitssekretærer (artiklerne 12—19)	11
Anden afdeling	—	Domstolens administration (artiklerne 20—23)	12
Kapitel 4	—	Assisterende referenter (artikel 24)	12
Kapitel 5	—	Forretningsgangen ved Domstolen (artiklerne 25—28)	12
Kapitel 6	—	Regler om sprog (artiklerne 29—31)	13
Kapitel 7	—	Befuldmægtigedes, rådgiveres og advokaters rettigheder og forpligtelser (artiklerne 32—36)	14
Andet afsnit — Rettergangsmåden			
Kapitel 1	—	Skriftlig forhandling (artiklerne 37—44a)	15
Kapitel 2	—	Sagens oplysning	16
Første afdeling	—	Bevisoptagelse (artiklerne 45—46)	16
Anden afdeling	—	Indkaldelse og afhøring af vidner og sagkyndige (artiklerne 47—53)	17
Tredje afdeling	—	Afslutning af sagens oplysning (artikel 54)	18
Kapitel 3	—	Mundtlig forhandling (artiklerne 55—62)	19
Kapitel 4	—	Domme (artiklerne 63—68)	19
Kapitel 5	—	Sagsomkostninger (artiklerne 69—75)	20
Kapitel 6	—	Fri proces (artikel 76)	21
Kapitel 7	—	Ophævelse af sager (artiklerne 77—78)	21
Kapitel 8	—	Forkyndelser (artikel 79)	22
Kapitel 9	—	Frister (artiklerne 80—82)	22
Kapitel 10	—	Udsættelse af sager (artikel 82a)	22
Tredje afsnit — Særlige rettergangsformer			
Kapitel 1	—	Udsættelse af gennemførelsen samt andre foreløbige forholdsregler (artiklerne 83—90)	23
Kapitel 2	—	Formalitetsindsigelser og processuelle stridsspørgsmål (artiklerne 91—92)	24
Kapitel 3	—	Intervention (artikel 93)	24
Kapitel 4	—	Udeblivelsesdomme og genoptagelse (artikel 94)	25
Kapitel 5	—	Henvisning af sager til afdelingerne (artikel 95)	25

Side

Kapitel 6 — Særlige retsmidler ... 25
Første afdeling — Tredjemandsindsigelse (artikel 97) ... 25
Anden afdeling — Ekstraordinær genoptagelse (artiklerne 98—100) ... 26
Kapitel 7 — Prøvelse af Voldgiftsudvalgets afgørelser (artikel 101) ... 26
Kapitel 8 — Fortolkning af domme (artikel 102) ... 26
Kapitel 9 — Præjudicielle forelæggelser og andre fortolkningsprocedurer (artiklerne 103—104) ... 27
Kapitel 10 — De særlige rettergangsmåder ifølge Euratom-Traktatens artikler 103—105 (artiklerne 105—106) ... 27
Kapitel 11 — Udtalelser (artiklerne 107—109) ... 28

Fjerde afsnit — Appel af afgørelser truffet af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (artiklerne 110—123)

Afsluttende bestemmelser (artiklerne 124—127) ... 30
Bilag I — Afgørelse vedrørende fri- og helligdage ... 31
Bilag II — Afgørelse om procesfristers forlængelse under hensyn til afstanden ... 32

DOMSTOLEN HAR —

under henvisning til de beføjelser, der er tillagt Domstolen ved Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab, Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab,

under henvisning til artikel 55 i protokollen vedrørende statutten for Det Europæiske Kul- og Stålfællesskabs Domstol,

under henvisning til artikel 188, stk. 3, i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab,

under henvisning til artikel 160, stk. 3, i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab,

ud fra den betragtning, at der bør foretages en sproglig revision af procesreglementet i dets forskellige affattelser, således at de bliver overensstemmende og ensartede,

efter at Rådets enstemmigt den 29. april 1991 har godkendt de således ændrede affattelser,

og ud fra den betragtning, at der, efter at der er foretaget en række ændringer i procesreglementet, for overskuelighedens og klarhedens skyld bør udstedes en sammenhængende, retsgyldig tekst,

med Rådets enstemmige godkendelse af 7. juni 1991 —

ERSTATTET SIT PROCESREGLEMENT MED FØLGENDE REGLEMENT:

INDLEDENDE BESTEMMELSE

Artikel 1

I dette reglement benævnes

— Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab .. »EKSF-Traktaten«

— protokollen vedrørende statutten for Det Europæiske Kul- og Stålfællesskabs Domstol ..... »EKSF-statutten«

— Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab »EØF-Traktaten«

— protokollen vedrørende statutten for Det Europæiske Økonomiske Fællesskabs Domstol ..... »EØF-statutten«

— Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom) ..... »Euratom-Traktaten«

— protokollen vedrørende statutten for Det Europæiske Atomenergifællesskabs Domstol ..... »Euratom-statutten«

Ved »institutioner« forstås i dette reglement De Europæiske Fællesskabers institutioner samt Den Europæiske Investeringsbank.

FØRSTE AFSNIT

DOMSTOLENS ORGANISATION

Kapitel 1

DOMMERE OG GENERALADVOKATER

Artikel 2

En dommers embedsperiode løber fra den dato, der er fastsat i udnævnelsesdokumentet. Er der ikke heri fastsat nogen dato, løber perioden fra udnævnelsesdokumentets dato.

Artikel 3

1. Før dommerne påbegynder deres embedsvirksomhed, aflægger de i det første offentlige retsmøde ved Domstolen, hvori de deltager efter deres udnævnelse, følgende ed:

»Jeg sværger, at jeg vil udføre mit hverv upartisk og samvittighedsfuldt, og at jeg vil bevare tavshed om Domstolens rådslagninger og afstemninger.«

2. Umiddelbart efter at have aflagt ed underskriver dommerne en erklæring, hvorved de højtideligt forsikrer, at de under deres embedsvirksomhed og efter dennes ophør vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til, efter at deres embedsvirksomhed er ophørt, at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele.

Artikel 4

Når Domstolen skal afgøre, om en dommer ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet, opfordrer præsidenten den pågældende til at fremsætte sine synspunkter i et lukket retsmøde uden justitssekretærens tilstedeværelse.

Artikel 5

Bestemmelserne i artiklerne 2, 3 og 4 finder anvendelse på generaladvokaterne.

Artikel 6

Dommerne og generaladvokaterne har uden forskel rang efter deres anciennitet i embedet.

De, der har samme anciennitet i embedet, har rang efter deres alder.

Fratrædende dommere og generaladvokater, som genudnævnes, bevarer deres hidtidige rang.

Kapitel 2

DOMSTOLENS PRÆSIDENT OG OPRETTELSE AF AFDELINGER

Artikel 7

1. Dommerne vælger Domstolens præsident af deres midte for et tidsrum af tre år umiddelbart efter den delvise nybesættelse af dommerembederne, der er nævnt i EKSF-Traktatens artikel 32b, EØF-Traktatens artikel 167 og Euratom-Traktatens artikel 139.

2. Fratræder præsidenten inden embedsperiodens normale udløb, drages der omsorg for, at en anden træder i hans sted for den resterende del af perioden.

3. Valg efter denne artikel sker ved hemmelig afstemning. Den dommer, der opnår absolut flertal, er valgt. Opnår ingen af dommerne absolut flertal, foretages der en ny afstemning, og den dommer, der herved opnår det største antal stemmer, er valgt. I tilfælde af stemmelighed er den ældste valgt.

Artikel 8

Præsidenten leder Domstolens judicielle virksomhed og dens administration. Han fører forsædet såvel i retsmøderne som under rådslagninger og afstemninger.

Artikel 9

1. I henhold til EKSF-Traktatens artikel 32, stk. 2, EØF-Traktatens artikel 165, stk. 2, og Euratom-Traktatens artikel 137, stk. 2, opretter Domstolen afdelinger af sin midte, og den træffer bestemmelse om dommernes fordeling mellem afdelingerne.

Afdelingernes sammensætning offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

2. Så snart stævning er indleveret, henviser præsidenten sagen til en afdeling med henblik på eventuel bevisoptagelse og udpeger den refererende dommer blandt afdelingens dommere.

3. Domstolen fastsætter retningslinjerne for sagernes fordeling mellem afdelingerne.

4. Bestemmelserne i dette reglement finder anvendelse på rettergangsmåden ved afdelingerne.

I sager, der henvises til afdelingerne, udøves præsidentens beføjelser af afdelingsformanden.

Artikel 10

1. Domstolen udpeger afdelingsformændene samt en førstegeneraladvokat for et år ad gangen.

Bestemmelserne i artikel 7, stk. 2 og 3, finder anvendelse.

Det offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, hvem der udpeges i medfør af dette stykke.

2. Så snart præsidenten har udpeget den refererende dommer, bestemmer førstegeneraladvokaten, hvilken generaladvokat sagen skal henvises til. Han træffer de nødvendige foranstaltninger, såfremt en generaladvokat har forfald.

Artikel 11

Har præsidenten forfald, eller er embedet ubesat, varetages præsidentens opgaver af en af afdelingsformændene i henhold til den rangfølge, der er fastsat i artikel 6.

Har præsidenten og afdelingsformændene forfald, eller er deres embeder ubesatte, varetages præsidentens opgaver af en af de øvrige dommere i henhold til den rangfølge, der er fastsat i artikel 6.

Kapitel 3

JUSTITSKONTORET

Første afdeling — Justitssekretæren og assisterende justitssekretærer

Artikel 12

1. Domstolen udnævner justitssekretæren.

Præsidenten underretter Domstolens medlemmer om de indgåede ansøgninger to uger før den dato, der er fastsat for udnævnelsen.

2. Ansøgningerne skal indeholde udførlige oplysninger om ansøgerens alder, nationalitet, akademiske grader, sprogkundskaber, nuværende og tidligere beskæftigelse samt eventuelle erfaringer fra judicielt og internationalt arbejde.

3. Udnævnelsen finder sted på den i artikel 7, stk. 3, fastsatte måde.

4. Justitssekretæren udnævnes for et tidsrum af seks år. Han kan genudnævnes.

5. Bestemmelserne i artikel 3 finder anvendelse på justitssekretæren.

6. Justitssekretæren kan kun afskediges, hvis han ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller overholder de forpligtelser, der følger med embedet. Domstolen træffer beslutning herom efter at have givet justitssekretæren lejlighed til at fremsætte sine synspunkter.

7. Fratræder justitssekretæren inden embedsperiodens udløb, udnævner Domstolen en ny justitssekretær for et tidsrum af seks år.

Artikel 13

Domstolen kan efter den fremgangsmåde, som gælder for justitssekretæren, udnævne en eller flere assisterende justitssekretærer til at bistå justitssekretæren og til at træde i hans sted inden for de grænser, der er fastsat i den i artikel 15 omhandlede instruks for justitssekretæren.

Artikel 14

Præsidenten udpeger de tjenestemænd eller andre ansatte, der skal varetage justitssekretærens opgaver, når denne og de assisterende justitssekretærer har forfald, eller deres embeder er ubesatte.

Artikel 15

Efter forslag fra præsidenten udarbejder Domstolen en instruks for justitssekretæren.

Artikel 16

1. Justitskontoret fører på justitssekretærens ansvar et register, som paraferes af præsidenten, og hvori alle processkrifter med dertil hørende bilag løbende indføres i den rækkefølge, hvori de indleveres.

2. Justitssekretæren forsyner originaldokumenterne, og, såfremt parterne anmoder om det, tillige de genparter, de forelægger, med påtegning om indførslen i registret.

3. Indførslen i registret og de i stk. 2 nævnte påtegninger har retsvirkning som autentisk bevis.

4. Nærmere bestemmelser om registrets førelse fastsættes i den i artikel 15 omhandlede instruks for justitssekretæren.

5. Enhver, der har interesse heri, kan gennemse registret på Justitskontoret og få genparter eller udskrifter heraf mod betaling efter de takster, som Domstolen fastsætter efter justitssekretærens indstilling.

Enhver part i en sag kan desuden mod betaling efter Justitskontorets takster få genparter af processkrifterne samt udskrifter af domme og kendelser.

6. Der offentliggøres en meddelelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* med angivelse af datoen for stævningens indførsel i registret, parternes navne og adresser, søgsmålets genstand, de nedlagte påstande samt søgsmålsgrundene og de væsentligste argumenter.

7. Er Rådet eller Kommissionen ikke part i sagen, sender Domstolen institutionen en genpart af stævningen og svarskriftet, men ikke bilagene til disse dokumenter, således at institutionen kan konstatere, om det i henhold til EKSF-Traktatens artikel 36, stk. 3, EØF-Traktatens artikel 184 eller Euratom-Traktatens artikel 156 gøres gældende, at en af institutionens retsakter ikke kan finde anvendelse.

Artikel 17

1. På præsidentens vegne sørger justitssekretæren for modtagelse, videresendelse og opbevaring af alle dokumenter samt for foretagelse af de i dette reglement omhandlede forkyndelser.

2. Justitssekretæren bistår Domstolen, afdelingerne, præsidenten og dommerne i alle deres embedshandlinger.

Artikel 18

Justitssekretæren opbevarer seglet. Han har ansvaret for arkivet og sørger for Domstolens publikationer.

Artikel 19

Justitssekretæren overværer Domstolens og afdelingernes møder, jf. dog artiklerne 4 og 27.

Anden afdeling — Domstolens administration

Artikel 20

1. Domstolens tjenestemænd og øvrige ansatte ansættes på de vilkår, der er fastsat i vedtægten for personalet.

2. Før tjenestemændene påbegynder deres virksomhed, aflægger de over for præsidenten i justitssekretærens nærværelse følgende ed:

»Jeg sværger, at jeg loyalt og samvittighedsfuldt vil udføre de opgaver, som er betroet mig af De Europæiske Fællesskabers Domstol, og at jeg vil overholde min tavshedspligt.«

Artikel 21

Efter forslag fra justitssekretæren fastlægger eller ændrer Domstolen sin administrative opbygning.

Artikel 22

Domstolen opretter en sprogtjeneste bestående af særligt kvalificerede medarbejdere, som godtgør at have en fyldestgørende juridisk uddannelse og et grundigt kendskab til flere af Domstolens officielle sprog.

Artikel 23

Domstolens administration, finansforvaltning og bogholderi varetages på præsidentens vegne af justitssekretæren, der bistås af en administrator.

Kapitel 4

ASSISTERENDE REFERENTER

Artikel 24

1. Såfremt det skønnes nødvendigt af hensyn til sagernes undersøgelse og oplysning, fremsætter Domstolen i henhold til EKSF-statuttens artikel 16 og EØF- og Euratom-statutternes artikel 12 forslag om udnævnelse af assisterende referenter.

2. De assisterende referenter har navnlig til opgave:

— at bistå præsidenten i spørgsmål om anvendelse af foreløbige forholdsregler,

— at bistå de refererende dommere ved løsningen af deres opgaver.

3. Under udførelsen af deres hverv er de assisterende referenter undergivet præsidenten, en af afdelingsformændene eller den refererende dommer.

4. Før de assisterende referenter påbegynder deres virksomhed, aflægger de over for Domstolen den i artikel 3 omhandlede ed.

Kapitel 5

FORRETNINGSGANGEN VED DOMSTOLEN

Artikel 25

1. Præsidenten fastsætter tidspunkterne for Domstolens møder.

2. Afdelingsformændene fastsætter tidspunkterne for afdelingernes møder.

3. Domstolen og afdelingerne kan afholde et eller flere nærmere angivne møder et andet sted end der, hvor Domstolen har sæde.

Artikel 26

1. Er der på grund af forfald et lige antal dommere til stede, deltager den dommer, der i henhold til artikel 6 har den laveste anciennitet, ikke i rådslagningen og afstemningen, medmindre han er refererende dommer. Er dette tilfældet, deltager den dommer, der er placeret umiddelbart over ham i rangfølgen, ikke i rådslagningen og afstemningen.

2. Viser det sig, efter at Domstolen er indkaldt, at det antal på syv dommere, der skal deltage, for at Domstolen er beslutningsdygtig, ikke er til rådighed, udsætter præsidenten retsmødet, indtil Domstolen er beslutningsdygtig.

3. Er det antal på tre dommere, der skal deltage, for at afdelingen er beslutningsdygtig, ikke til rådighed, underretter afdelingsformanden præsidenten herom, og denne udpeger en anden dommer, for at afdelingen kan blive beslutningsdygtig.

Artikel 27

1. Domstolens og afdelingernes rådslagninger og afstemninger er ikke offentlige.

2. I rådslagningen og afstemningen deltager kun de dommere, der har været til stede under den mundtlige forhandling, samt i givet fald den assisterende referent, som har fået overdraget undersøgelsen af sagen.

3. Enhver dommer, der deltager i rådslagningen og afstemningen, udtaler sin mening og begrunder den.

4. En dommer kan forlange, at ethvert spørgsmål, før det sættes under afstemning, affattes på et af ham valgt sprog og skriftligt tilstilles Domstolen eller afdelingen.

5. Det resultat, der efter den afsluttende drøftelse vedtages af et flertal af dommere, er udtryk for Domstolens afgørelse. Stemmerne afgives i omvendt rækkefølge af den i artikel 6 fastsatte rangfølge.

6. I tilfælde af uenighed om spørgsmålenes genstand, affattelse og rækkefølge eller om fortolkningen af afstemningen træffer Domstolen eller afdelingen afgørelse.

7. I Domstolens møder vedrørende administrative spørgsmål deltager generaladvokaterne med stemmeret. Justitssekretæren er til stede, medmindre Domstolen bestemmer andet.

8. Når Domstolen holder møde, uden at justitssekretæren er til stede, pålægger den, hvis det skønnes nødvendigt, den dommer, der i henhold til artikel 6 har den laveste ancienitet, at optage et protokollat, som underskrives af præsidenten og den pågældende dommer.

Artikel 28

1. Medmindre Domstolen bestemmer andet, fastsættes retsferierne således:

— fra 18. december til 10. januar,

— fra søndagen før påske til den anden søndag efter påske,

— fra 15. juli til 15. september.

I retsferierne varetages præsidentens opgaver på det sted, hvor Domstolen har sæde, enten af præsidenten, der holder sig i forbindelse med justitssekretæren, eller af en afdelingsformand eller en anden dommer, som præsidenten pålægger at træde i sit sted.

2. I retsferierne kan præsidenten i påtrængende tilfælde indkalde dommerne og generaladvokaterne.

3. Domstolen iagttager de lovbestemte fri- og helligdage på det sted, hvor Domstolen har sæde.

4. Når der foreligger rimelig grund hertil, kan Domstolen bevilge dommerne og generaladvokaterne tjenestefrihed.

Kapitel 6

REGLER OM SPROG

Artikel 29

1. Processprogene er dansk, engelsk, fransk, græsk, irsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk og tysk.

2. Sagsøgeren vælger processproget, hvor ikke andet nedenfor er bestemt:

a) er sagsøgte en medlemsstat eller en fysisk eller juridisk person, der er hjemmehørende i en medlemsstat, er processproget denne stats officielle sprog. Er der flere officielle sprog, er processproget det, sagsøgeren vælger,

b) efter fælles anmodning fra parterne kan Domstolen tillade, at et andet af de i stk. 1 nævnte sprog anvendes under hele sagen eller en del af denne,

c) efter anmodning fra en af parterne og efter at den anden part og generaladvokaten er blevet hørt, kan Domstolen fravige bestemmelserne i litra a) og b) og tillade, at et andet af de i stk. 1 nævnte sprog helt eller delvis anvendes som processprog; en sådan anmodning kan ikke fremsættes af De Europæiske Fællesskabers institutioner.

I de i artikel 103 nævnte tilfælde er processproget sproget ved den nationale ret, der indbringer sagen for Domstolen.

3. Processproget anvendes særlig i parternes skriftlige og mundtlige indlæg, herunder de vedlagte dokumenter, samt i Domstolens protokollater og afgørelser.

Ethvert dokument, der er affattet på et andet sprog end processproget, skal være vedlagt en oversættelse til processproget.

Hvor der er tale om omfangsrige dokumenter, kan der fremlægges oversættelser i uddrag. Domstolen eller afdelin-

gen kan dog til enhver tid af egen drift eller efter anmodning fra en part forlange en mere omfattende eller en fuldstændig oversættelse.

Uanset disse bestemmelser kan medlemsstaterne anvende deres eget officielle sprog, når de indtræder i en for Domstolen verserende sag eller deltager i en af de i artikel 103 nævnte præjudicielle sager. Denne bestemmelse finder anvendelse på såvel skriftlige som mundtlige indlæg. Justitssekretæren foranlediger indlæggene oversat til processproget.

4. Når vidner eller sagkyndige erklærer, at de ikke kan udtrykke sig tilstrækkelig klart på et af de i stk. 1 nævnte sprog, kan Domstolen eller afdelingen tillade, at de afgiver forklaring på et andet sprog. Justitssekretæren foranlediger forklaringen oversat til processproget.

5. Præsidenten og afdelingsformændene kan ved ledelsen af forhandlingerne benytte sig af et andet af de i stk. 1 nævnte sprog end processproget; det samme gælder den refererende dommer, når han udfærdiger den foreløbige rapport og retsmøderapporten, dommerne og generaladvokaterne, når de stiller spørgsmål, og generaladvokaterne, når de fremsætter forslag til afgørelse. Justitssekretæren foranlediger oversættelsen til processproget.

Artikel 30

1. Efter anmodning fra en af dommerne, generaladvokaten eller en part foranlediger justitssekretæren, at det, som er sagt eller skrevet under sagens behandling for Domstolen eller afdelingen, oversættes til de ønskede sprog blandt dem, der er nævnt i artikel 29, stk. 1.

2. Domstolens publikationer udfærdiges på de sprog, der er omhandlet i artikel 1 i Rådets forordning nr. 1.

Artikel 31

Tekster affattet på processproget eller på et andet sprog i henhold til en tilladelse efter artikel 29 er retsgyldige.

Kapitel 7

BEFULDMÆGTIGEDES, RÅDGIVERES OG ADVOKATERS RETTIGHEDER OG FORPLIGTELSER

Artikel 32

1. Befuldmægtigede for en stat eller en institution samt rådgivere og advokater, der møder for Domstolen eller for en retsinstans, over for hvilken Domstolen har fremsat en retsanmodning, kan ikke retsforfølges på grund af deres mundtlige og skriftlige ytringer vedrørende sagen eller sagens parter.

2. Befuldmægtigede, rådgivere og advokater nyder desuden følgende privilegier og lettelser:

a) ingen papirer eller dokumenter, der vedrører sagens behandling, kan gøres til genstand for ransagning eller beslaglæggelse; i tilfælde af tvist kan toldvæsenet eller politiet forsegle de pågældende papirer og dokumenter, som uopholdeligt skal tilstilles Domstolen til gennemsyn i justitssekretærens og den pågældendes nærværelse,

b) befuldmægtigede, rådgivere og advokater har krav på at få tildelt de udenlandske betalingsmidler, der er nødvendige for udøvelsen af deres hverv,

c) befuldmægtigede, rådgivere og advokater kan frit rejse i det omfang, det er nødvendigt for udøvelsen af deres hverv.

Artikel 33

De privilegier, immuniteter og lettelser, der er nævnt i artikel 32, tilkommer kun befuldmægtigede, rådgivere og advokater, som forinden dokumenterer deres stilling på følgende måde:

a) befuldmægtigede ved et officielt dokument udstedt af den stat eller institution, de repræsenterer; en genpart af dette dokument tilstilles straks justitssekretæren af den pågældende stat eller institution,

b) rådgivere og advokater ved et legitimationsdokument underskrevet af justitssekretæren; et sådant dokument er kun gyldigt i et begrænset tidsrum, der kan forlænges eller forkortes under hensyn til retsforhandlingens varighed.

Artikel 34

De i artikel 32 nævnte privilegier, immuniteter og lettelser indrømmes udelukkende af hensyn til sagens gennemførelse.

Domstolen kan ophæve immuniteten, når den skønner, at dette ikke strider mod hensynet til sagens gennemførelse.

Artikel 35

1. En rådgiver eller advokat, hvis optræden over for Domstolen, en afdeling, en dommer, en generaladvokat eller justitssekretæren er uforenelig med Domstolens værdighed, eller som misbruger sine beføjelser, kan til enhver tid udelukkes fra retsforhandlingerne ved en kendelse afsagt af Domstolen eller afdelingen, efter at generaladvokaten er hørt, og den pågældende har haft lejlighed til at udtale sig.

Kendelsen kan fuldbyrdes straks.

2. Udelukkes en rådgiver eller en advokat fra retsforhandlingerne, udsættes disse indtil udløbet af en af præsi-

denten fastsat frist, for at den pågældende part kan udpege en anden rådgiver eller advokat.

3. Afgørelser truffet i medfør af denne artikel kan tilbagekaldes.

Artikel 36

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på de lærere ved højere læreanstalter, der har møderet for Domstolen i medfør af EKSF-statuttens artikel 20, EØF-statuttens artikel 17 og Euratom-statuttens artikel 17.

ANDET AFSNIT

RETTERGANGSMÅDEN

Kapitel 1

SKRIFTLIG FORHANDLING

Artikel 37

1. Det originale eksemplar af ethvert processkrift skal underskrives af partens befuldmægtigede eller advokat.

Med processkriftet og de heri nævnte bilag skal indleveres fem genparter til brug for Domstolen og en genpart til hver af parterne i sagen. Genparternes rigtighed bekræftes af den part, der indleverer dem.

2. Institutionerne skal derudover inden for de frister, der er fastsat af Domstolen, fremlægge oversættelser af ethvert processkrift til de andre sprog, der er nævnt i artikel 1 i Rådets forordning nr. 1. stk. 1, andet afsnit, finder anvendelse.

3. Ethvert processkrift dateres. Datoen for indleveringen til Justitskontoret er eneafgørende for beregningen af procesfristerne.

4. Ethvert processkrift skal være vedlagt de påberåbte dokumenter samt en fortegnelse over disse.

5. Er et dokument på grund af sit omfang kun vedlagt processkriftet i uddrag, skal dokumentet i sin helhed eller en fuldstændig genpart indleveres til Justitskontoret.

Artikel 38

1. Stævning, der udtages i henhold til EKSF-statuttens artikel 22, EØF-statuttens artikel 19 eller Euratom-statuttens artikel 19, skal indeholde:

a) sagsøgerens navn og adresse,

b) angivelse af sagsøgte,

c) søgsmålets genstand og en kort fremstilling af søgsmålsgrundene,

d) sagsøgerens påstande,

e) i påkommende tilfælde en angivelse af de beviser, der påberåbes.

2. Til brug under sagen skal der i stævningen angives en valgt adresse på det sted, hvor Domstolen har sæde. I stævningen skal angives navnet på en person, der er bemyndiget til og har indvilliget i at modtage forkyndelser.

Opfylder stævningen ikke disse krav, sker alle forkyndelser for den pågældende part under sagen, så længe stævningen ikke er berigtiget, ved rekommanderet brev til partens befuldmægtigede eller advokat. I modsætning til, hvad der gælder efter artikel 79, anses forskriftsmæssig forkyndelse for at være sket ved indleveringen af det rekommanderede brev til postvæsenet på det sted, hvor Domstolen har sæde.

3. En advokat, som bistår eller repræsenterer en part, skal til Justitskontoret indlevere dokumentation for, at han har beskikkelse i en medlemsstat.

4. Med stævningen skal i givet fald indleveres de dokumenter, som er angivet i EKSF-statuttens artikel 22, stk. 2, EØF-statuttens artikel 19, stk. 2, og Euratom-statuttens artikel 19, stk. 2.

5. Er sagsøgeren en privatretlig juridisk person, skal stævningen være vedlagt:

a) dennes vedtægter, en nyere udskrift af handelsregistret, en nyere udskrift af selskabs- eller foreningsregistret eller andet bevis for, at sagsøgeren består som juridisk person,

b) bevis for, at advokatens fuldmagt er behørigt udstedt af en person, der er beføjet hertil.

6. Stævninger, der udtages i henhold til EKSF-Traktatens artikler 42 og 89, EØF-Traktatens artikler 181 og 182, og Euratom-Traktatens artikler 153 og 154, skal være vedlagt et eksemplar af den voldgiftsbestemmelse, som indeholdes i en af Fællesskabet eller i en på dets vegne indgået offentligretlig eller privatretlig aftale, eller af et eksemplar af den voldgiftsaftale, der er indgået mellem de pågældende medlemsstater.

7. Opfylder stævningen ikke kravene i stk. 3 – 6, giver justitssekretæren sagsøgeren en rimelig frist til at berigtige

stævningen eller til at tilvejebringe de ovenfor nævnte dokumenter. Sker dette ikke inden for den fastsatte frist, træffer Domstolen efter at have hørt generaladvokaten afgørelse om, hvorvidt undladelsen af at overholde disse formforskrifter skal medføre, at sagen afvises.

Artikel 39

Stævningen forkyndes for sagsøgte. I det i artikel 38, stk. 7, nævnte tilfælde sker forkyndelsen, efter at mangelen er afhjulpet, eller efter at Domstolen har fastslået, at sagen ikke skal afvises på grund af tilsidesættelse af de i den nævnte artikel fastsatte formforskrifter.

Artikel 40

1. Inden en måned efter stævningens forkyndelse skal sagsøgte indgive sit svarskrift. Dette skal indeholde:

a) sagsøgtes navn og adresse,

b) de faktiske og retlige anbringender, der gøres gældende,

c) sagsøgtes påstande,

d) angivelse af de beviser, der påberåbes.

Bestemmelserne i artikel 38, stk. 2—5, finder anvendelse.

2. Præsidenten kan på sagsøgtes begrundede anmodning forlænge den i stk. 1 nævnte frist.

Artikel 41

1. Stævningen og svarskriftet kan suppleres med en replik fra sagsøgeren og en duplik fra sagsøgte.

2. Præsidenten fastsætter fristerne for indlevering af disse processkrifter.

Artikel 42

1. Parterne kan i replikken og duplikken anføre yderligere beviser til støtte for deres anbringender. Parterne skal begrunde, hvorfor beviserne først påberåbes på dette tidspunkt.

2. Nye anbringender må ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne.

Fremsætter en part under retsforhandlingerne nye anbringender, jf. første afsnit, kan præsidenten, når de sædvanlige procesfrister er udløbet, på grundlag af en rapport fra den refererende dommer og efter at generaladvokaten er hørt, give den anden part en frist til at svare herpå.

Afgørelsen af, hvorvidt fremsættelsen af det nye anbringende kan tillades, træffes først ved den endelige dom.

Artikel 43

Efter at have hørt parterne og, hvis sagen allerede er henvist til en generaladvokat i medfør af artikel 10, stk. 2, generaladvokaten kan præsidenten til enhver tid med henblik på den skriftlige eller mundtlige forhandling eller den endelige dom træffe bestemmelse om forening af flere sager, der angår samme genstand og har forbindelse med hinanden. Præsidenten kan ophæve denne forening.

Artikel 44

1. Efter indleveringen af duplik, jf. artikel 41, stk. 1, fastsætter præsidenten den dato, på hvilken den refererende dommer skal forelægge Domstolen en foreløbig rapport. Rapporten skal indeholde forslag om, hvorvidt sagen kræver bevisoptagelse eller andre forberedende foranstaltninger, samt om eventuel henvisning af sagen til den afdeling, der er udpeget i overensstemmelse med artikel 9, stk. 2.

Efter at have hørt generaladvokaten træffer Domstolen afgørelse om, hvorvidt den refererende dommers forslag skal følges.

Samme fremgangsmåde anvendes:

a) hvis replikken eller duplikken ikke er indleveret inden udløbet af den frist, der er fastsat i henhold til artikel 41, stk. 2,

b) hvis den pågældende part giver afkald på sin ret til at afgive replik eller duplik.

2. Bestemmer Domstolen, at der skal ske bevisoptagelse, og drager den ikke selv omsorg herfor, overlader den dette til afdelingen.

Bestemmer Domstolen, at der ikke skal ske bevisoptagelse, fastsætter præsidenten datoen for åbningen af den mundtlige forhandling.

Artikel 44a

Retsforhandlingerne for Domstolen omfatter også et mundtligt stadium, medmindre andet fremgår af særlige bestemmelser i dette reglement, og medmindre Domstolen i særlige tilfælde efter indleveringen af de i artikel 40, stk. 1, og eventuelt artikel 41, stk. 1, omhandlede processkrifter træffer anden afgørelse på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten og indhentet parternes udtrykkelige samtykke.

Kapitel 2

SAGENS OPLYSNING

Første afdeling — Bevisoptagelse

Artikel 45

1. Efter at have hørt generaladvokaten angiver Domstolen ved kendelse, hvilke bevismidler den finder hensigtsmæs-

sige, og hvilke faktiske omstændigheder der skal bevises. Inden Domstolen træffer bestemmelse om anvendelse af de i stk. 2, litra c), d) og e), nævnte bevismidler, høres parterne.

Kendelsen forkyndes for parterne.

2. Følgende bevismidler kan anvendes, jf. i øvrigt EKSF-statuttens artikler 24 og 25, EØF-statuttens artikler 21 og 22 og Euratom-statuttens artikler 22 og 23:

a) parternes personlige fremmøde,

b) indhentelse af oplysninger og fremlæggelse af dokumenter,

c) vidneførsel,

d) indhentelse af sagkyndige erklæringer,

e) besigtigelse.

3. Domstolen foranstalter selv den bevisoptagelse, den har truffet bestemmelse om, eller overlader dette til den refererende dommer.

Generaladvokaten tager del i bevisoptagelsen.

4. Adgangen til at føre modbevis og til at fremkomme med nye beviser bevares.

Artikel 46

1. Den afdeling, der har fået til opgave at foranstalte bevisoptagelsen, udøver de beføjelser, der er tillagt Domstolen ved artiklerne 45 og 47 – 53. De beføjelser, der er tillagt præsidenten, udøves af afdelingsformanden.

2. Artiklerne 56 og 57 finder anvendelse på forhandlingerne for afdelingen.

3. Parterne kan overvære bevisoptagelsen.

Anden afdeling — Indkaldelse og afhøring af vidner og sagkyndige

Artikel 47

1. Domstolen bestemmer af egen drift eller efter anmodning fra parterne og efter at have hørt generaladvokaten, at bestemte faktiske omstændigheder skal bevises ved vidneførsel. Domstolens kendelse skal angive de faktiske omstændigheder, der skal bevises.

Domstolen indkalder vidnerne af egen drift eller efter anmodning fra parterne eller generaladvokaten.

En parts anmodning om afhøring af et vidne skal indeholde en angivelse af, hvilke faktiske omstændigheder vidnet skal afhøres om, og hvilke grunde der gør afhøringen berettiget.

2. Domstolen indkalder ved kendelse de vidner, den finder det nødvendigt at afhøre. Kendelsen skal indeholde:

a) vidnernes fulde navn, stilling og adresse,

b) angivelse af de faktiske omstændigheder, vidnerne skal afhøres om,

c) i givet fald oplysning om de foranstaltninger, Domstolen har truffet med henblik på at godtgøre vidnernes udlæg, og om den straf, vidnerne kan idømmes ved udeblivelse.

Kendelsen forkyndes for parterne og vidnerne.

3. Domstolen kan bestemme, at vidner, som ønskes ført af parterne, først indkaldes, når der i Domstolens kasse er deponeret et beløb til dækning af de anslåede omkostninger; Domstolen fastsætter beløbets størrelse.

Domstolens kasse yder de nødvendige forskud i forbindelse med afhøring af vidner, som den har indkaldt af egen drift.

4. Efter at vidnernes identitet er fastslået, meddeler præsidenten dem, at de skal bekræfte rigtigheden af deres forklaring på den måde, der er angivet i dette reglement.

Vidnerne afhøres af Domstolen, efter at parterne er indkaldt. Når forklaringen er afgivet, kan præsidenten på parternes anmodning eller af egen drift stille spørgsmål til vidnerne.

Det samme gælder dommerne og generaladvokaten.

Med præsidentens tilladelse kan parternes repræsentanter stille spørgsmål til vidnerne.

5. Vidnet skal efter at have afgivet forklaring aflægge følgende ed:

»Jeg sværger, at jeg har sagt sandheden, hele sandheden og kun sandheden.«

Domstolen kan efter at have hørt parterne fritage vidnet for at aflægge ed.

6. Justitssekretæren fører en protokol, hvori vidnets forklaring optages.

Protokollatet underskrives af præsidenten eller den refererende dommer, som har foretaget afhøringen, samt af justitssekretæren. Forinden skal der gives vidnet mulighed for at gennemlæse protokollatet og underskrive det.

Protokollatet har retsvirkning som autentisk bevis.

Artikel 48

1. Vidner, der er lovligt indkaldt, har pligt til at give møde.

2. Når et vidne, der er lovligt indkaldt, ikke giver møde for Domstolen, kan denne pålægge vidnet en bøde på indtil

5 000 ECU, samt bestemme, at der skal foretages ny indkaldelse for vidnets egen regning.

Det samme gælder et vidne, som uden gyldig grund nægter at afgive forklaring, aflægge ed eller afgive den hertil svarende højtidelige erklæring, som eventuelt træder i stedet for eden.

3. Vidnet kan fritages for den bøde, han er blevet pålagt, hvis han for Domstolen godtgør at have haft en gyldig grund. Bøden kan nedsættes, når vidnet anmoder herom og godtgør, at den ikke står i rimeligt forhold til hans indkomst.

4. Tvangsfuldbyrdelse af den bøde, der er pålagt, eller de foranstaltninger, der er truffet bestemmelse om i henhold til denne artikel, sker efter bestemmelserne i EKSF-Traktatens artikler 44 og 92, EØF-Traktatens artikler 187 og 192 og Euratom-Traktatens artikler 159 og 164.

Artikel 49

1. Domstolen kan bestemme, at der skal indhentes en sagkyndig erklæring. Den kendelse, hvorved den sagkyndige udmeldes, skal nøje angive hans opgave og fastsætte en frist for erklæringens afgivelse.

2. Der tilstilles den sagkyndige en genpart af kendelsen samt af alle de dokumenter, der er nødvendige for udførelsen af hans opgave. Den sagkyndige står under tilsyn af den refererende dommer, som kan være til stede ved den sagkyndige undersøgelse, og som skal holdes underrettet om undersøgelsens forløb.

Domstolen kan træffe bestemmelse om, at parterne eller en af dem skal indbetale et beløb til dækning af udgifterne i forbindelse med den sagkyndige erklæring.

3. Efter den sagkyndiges anmodning kan Domstolen træffe bestemmelse om afhøring af vidner; afhøringen sker efter reglerne i artikel 47.

4. Den sagkyndige kan kun udtale sig om spørgsmål, som udtrykkeligt er forelagt ham.

5. Efter at den sagkyndige har afgivet sin erklæring, kan Domstolen bestemme, at han skal afgive forklaring; parterne skal indkaldes hertil.

Med præsidentens tilladelse kan parternes repræsentanter stille spørgsmål til den sagkyndige.

6. Efter afgivelsen af erklæringen aflægger den sagkyndige følgende ed for Domstolen:

»Jeg sværger, at jeg har udført mit hverv samvittighedsfuldt og upartisk.«

Domstolen kan efter at have hørt parterne fritage den sagkyndige for at aflægge ed.

Artikel 50

1. Domstolen træffer afgørelse, hvis en part gør indsigelse mod et vidne eller en sagkyndig på grund af uegnethed, uværdighed eller af andre grunde, eller hvis et vidne eller en sagkyndig nægter at afgive forklaring, aflægge ed eller afgive den hertil svarende højtidelige erklæring.

2. Indsigelse mod et vidne eller en sagkyndig skal fremsættes inden for en frist af to uger efter forkyndelsen af den kendelse, hvorved vidnet indkaldes, eller den sagkyndige udmeldes, ved et dokument, hvori grundene til indsigelsen og beviserne for dennes berettigelse anføres.

Artikel 51

1. Vidner og sagkyndige har krav på godtgørelse af deres rejse- og opholdsudgifter. Domstolens kasse kan yde dem forskud til afholdelse af disse udgifter.

2. Vidner har krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, og sagkyndige har krav på vederlag for deres arbejde. Disse erstatninger og vederlag udbetales af Domstolens kasse til vidnerne og de sagkyndige, når de har opfyldt deres pligter eller udført deres hverv.

Artikel 52

Domstolen kan på de betingelser, som fastsættes i det i artikel 125 nævnte reglement, på parternes begæring eller af egen drift fremsætte retsanmodning om afhøring af vidner eller sagkyndige.

Artikel 53

1. Justitssekretæren optager et protokollat for hvert retsmøde. Protokollatet underskrives af præsidenten og justitssekretæren. Det har retsvirkning som autentisk bevis.

2. Parterne kan på Justitskontoret gøre sig bekendt med ethvert protokollat og med den sagkyndiges erklæring og mod betaling få udskrifter heraf.

Tredje afdeling — Afslutning af sagens oplysning

Artikel 54

Medmindre Domstolen beslutter at give parterne en frist til at fremsætte skriftlige bemærkninger, fastsætter præsidenten datoen for åbningen af den mundtlige forhandling efter afslutningen af bevisoptagelsen.

Er der givet en frist til at fremsætte skriftlige bemærkninger, fastsætter præsidenten datoen for åbningen af den mundtlige forhandling efter udløbet af denne frist.

Kapitel 3

MUNDTLIG FORHANDLING

Artikel 55

1. Medmindre andet følger af fortrinsretten efter artikel 85 for visse afgørelser, pådømmer Domstolen de sager, som er indbragt for den, i den rækkefølge, hvori bevisoptagelsen afsluttes. Afsluttes bevisoptagelsen i flere sager samtidig, er datoen for stævningens indførsel i registret afgørende for rækkefølgen.

2. Præsidenten kan i særlige tilfælde træffe afgørelse om, at en sag skal pådømmes forud for andre.

Præsidenten kan i særlige tilfælde, efter at have hørt parterne og generaladvokaten, enten af egen drift eller efter begæring fra en part træffe afgørelse om, at en sag skal udsættes til senere pådømmelse. Præsidenten kan efter fælles begæring fra parterne træffe afgørelse om, at en sag skal udsættes.

Artikel 56

1. Retsforhandlingerne åbnes og ledes af præsidenten, som har ansvaret for ordenens opretholdelse under retsmøderne.

2. Når det er besluttet, at dørene skal lukkes, må indholdet af retsforhandlingerne ikke offentliggøres.

Artikel 57

Præsidenten kan under retsforhandlingerne stille spørgsmål til parternes befuldmægtigede, rådgivere eller advokater.

Det samme gælder dommerne og generaladvokaten.

Artikel 58

Parterne kan kun forhandle gennem deres befuldmægtigede, rådgivere eller advokater.

Artikel 59

1. Inden afslutningen af den mundtlige forhandling fremsætter generaladvokaten mundtligt et begrundet forslag til afgørelse.

2. Efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse, erklærer præsidenten den mundtlige forhandling for afsluttet.

Artikel 60

Domstolen kan efter at have hørt generaladvokaten til enhver tid efter reglerne i artikel 45, stk. 1, træffe bestemmelse om yderligere bevisoptagelse eller om at genoptage og uddybe tidligere bevisoptagelse. Domstolen kan pålægge afdelingen eller den refererende dommer at træffe disse foranstaltninger.

Artikel 61

Domstolen kan efter at have hørt generaladvokaten træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling.

Artikel 62

1. Justitssekretæren optager et protokollat for hvert retsmøde. Protokollatet underskrives af præsidenten og justitssekretæren. Det har retsvirkning som autentisk bevis.

2. Parterne kan på Justitskontoret gøre sig bekendt med ethvert protokollat og mod betaling få udskrift heraf.

Kapitel 4

DOMME

Artikel 63

En dom skal indeholde:

— angivelse af, at den er afsagt af Domstolen,

— datoen for dens afsigelse,

— navnene på præsidenten og de dommere, som har deltaget i afgørelsen,

— generaladvokatens navn,

— justitssekretærens navn,

— angivelse af parterne,

— navnene på parternes befuldmægtigede, rådgivere eller advokater,

— parternes påstande,

— angivelse af, at generaladvokaten er blevet hørt,

— en kort fremstilling af de faktiske omstændigheder,

— præmisserne,

— konklusionen, herunder afgørelsen om sagens omkostninger.

Artikel 64

1. Dommen afsiges i et offentligt retsmøde, hvortil parterne indkaldes.

2. Originaleksemplaret af dommen underskrives af præsidenten, de dommere, der har deltaget i rådslagningen og afstemningen, og justitssekretæren, hvorefter det forsegles og opbevares i Justitskontoret; en bekræftet genpart af dommen forkyndes for hver af parterne.

3. Justitssekretæren anfører datoen for dommens afsigelse på det originale eksemplar af dommen.

Artikel 65

Dommen har retskraft fra den dag, den er afsagt.

Artikel 66

1. Domstolen kan berigtige skrive- eller regnefejl eller åbenbare urigtigheder af egen drift eller efter anmodning fra en part, såfremt anmodningen fremsættes inden to uger fra dommens afsigelse; bestemmelserne om fortolkning af domme berøres ikke heraf.

2. Justitssekretæren underretter parterne, som kan fremsætte deres skriftlige bemærkninger inden for en af præsidenten fastsat frist.

3. Domstolen træffer afgørelse i et lukket møde efter at have hørt generaladvokaten.

4. Originaleksemplaret af den kendelse, hvorved der foretages en berigtigelse, vedlægges originaleksemplaret af den berigtigede dom. Der gøres en bemærkning om kendelsen i marginen på originaleksemplaret af den berigtigede dom.

Artikel 67

Har Domstolen undladt at træffe afgørelse enten om et enkelt punkt i påstandene eller om sagens omkostninger, skal den part, som vil gøre dette gældende, inden en måned efter dommens forkyndelse fremsætte begæring om, at Domstolen tager spørgsmålet op til behandling.

Begæringen forkyndes for den anden part, og præsidenten giver denne en frist til at fremsætte sine skriftlige bemærkninger.

Efter at disse bemærkninger er fremsat, og generaladvokaten er hørt, afgør Domstolen, om begæringen kan antages til realitetsbehandling, og om den skal tages til følge.

Artikel 68

En samling af Domstolens afgørelser offentliggøres ved justitssekretærens foranstaltning.

Kapitel 5

SAGSOMKOSTNINGER

Artikel 69

1. Afgørelsen om sagens omkostninger træffes ved den dom eller kendelse, hvormed sagen afsluttes.

2. Det pålægges den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom.

Er der flere tabende parter, træffer Domstolen afgørelse om omkostningernes fordeling.

3. Domstolen kan fordele sagens omkostninger eller bestemme, at hver part skal bære sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter, eller hvor der foreligger ganske særlige grunde.

Domstolen kan pålægge endog en vindende part at erstatte den anden part de udgifter, som efter Domstolens skøn er påført modparten unødvendigt eller af ond vilje.

4. Medlemsstater og institutioner, der er indtrådt i en sag, bærer deres egne omkostninger.

Domstolen kan træffe afgørelse om, at andre intervenienter end de i første afsnit nævnte skal bære deres egne omkostninger.

5. Det pålægges den part, som hæver sagen, at betale sagens omkostninger, såfremt den anden part har nedlagt påstand herom. På begæring af den hævende part kan det dog bestemmes, at den anden part skal betale sagens omkostninger, hvis dette findes berettiget som følge af denne parts forhold.

Er der enighed mellem parterne om sagsomkostningernes fordeling, træffes der afgørelse i overensstemmelse hermed.

Er der ikke nedlagt påstand om sagens omkostninger, bærer hver part sine omkostninger.

6. Finder Domstolen det ufornødent at træffe afgørelse i sagen, er den frit stillet i sin afgørelse om sagsomkostningerne.

Artikel 70

I tvister mellem Fællesskaberne og deres ansatte bærer institutionerne selv deres egne omkostninger, jf. dog bestemmelserne i artikel 69, stk. 3, andet afsnit.

Artikel 71

Udgifter, som en part har måttet afholde til tvangsfuldbyrdelse, erstattes af modparten efter de takster, der gælder i den stat, hvor tvangsfuldbyrdelsen finder sted.

Artikel 72

Sagens behandling ved Domstolen er gratis, dog med følgende undtagelser:

a) har Domstolen afholdt udgifter, som kunne have været undgået, kan den efter at have hørt generaladvokaten pålægge den part, som har givet anledning til udgifterne, at erstatte disse,

b) udgifter til kopiering og oversættelse, som er udført efter anmodning fra en part, og som efter justitssekretærens opfattelse ligger uden for det sædvanlige, skal erstattes af denne part efter de i artikel 16, stk. 5, nævnte takster.

Artikel 73

Følgende udgifter kan kræves erstattet, jf. i øvrigt artikel 72:

a) beløb, som vidner og sagkyndige har krav på i henhold til artikel 51,

b) nødvendige udgifter, som parterne har afholdt med henblik på sagens behandling, især rejse- og opholdsudgifter og vederlag til befuldmægtigede, rådgivere eller advokater.

Artikel 74

1. Opstår der tvist om, hvilke udgifter der kan kræves erstattet, træffer den afdeling, som har behandlet sagen, efter begæring af en part ved kendelse endelig afgørelse herom efter at have hørt den anden part, og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse.

2. Parterne kan til brug ved fuldbyrdelsen forlange en udskrift af kendelsen.

Artikel 75

1. Udbetalinger fra Domstolens kasse foretages i det lands valuta, hvor Domstolen har sæde.

Efter anmodning fra den berettigede foretages udbetalinger i det lands valuta, hvor de udgifter, der kan kræves erstattet, er afholdt, eller hvor de handlinger, der giver anledning hertil, er foretaget.

2. Andre debitorer betaler i deres hjemlands valuta.

3. Omregning af valuta sker efter den officielle kurs på betalingsdagen i det land, hvor Domstolen har sæde.

Kapitel 6

FRI PROCES

Artikel 76

1. Er en part ude af stand til helt eller delvis at betale de omkostninger, der er forbundet med sagen, kan han til enhver tid ansøge om fri proces.

Med ansøgningen skal følge oplysninger om ansøgerens økonomiske forhold, særlig en attest fra vedkommende myndighed, hvoraf det fremgår, at ansøgeren er ubemidlet.

2. Indgives ansøgningen forud for den sag, ansøgeren har i sinde at anlægge, skal den i korte træk angive sagsgenstanden.

For ansøgningen gælder der ikke advokattvang.

3. Præsidenten udpeger den refererende dommer. Den afdeling, den refererende dommer tilhører, beslutter efter at have gjort sig bekendt med den anden parts skriftlige bemærkninger og efter at have hørt generaladvokaten, om der helt eller delvis skal meddeles fri proces, eller om ansøgningen skal afslås. Afdelingen påser, at søgsmålet ikke er åbenbart ugrundet.

Afdelingen træffer endelig afgørelse ved kendelse, som ikke begrundes.

4. Afdelingen kan til enhver tid af egen drift eller efter anmodning tilbagekalde bevillingen, når de forudsætninger, under hvilke den er meddelt, ændrer sig under sagen.

5. Er der meddelt fri proces, afholder Domstolens kasse forskudsvis omkostningerne.

I afgørelsen om sagens omkostninger kan det bestemmes, at Domstolens kasse skal holdes skadesløs for beløb, som den har lagt ud i forbindelse med, at der er bevilget fri proces.

Disse beløb opkræves ved justitssekretærens foranstaltning hos den part, som er blevet pålagt at betale dem.

Kapitel 7

OPHÆVELSE AF SAGER

Artikel 77

Indgår parterne forlig, inden Domstolen har truffet afgørelse, og meddeler de Domstolen, at de frafalder ethvert krav, bestemmer præsidenten, at sagen skal slettes af registret, og træffer afgørelse om sagens omkostninger i overensstemmelse med artikel 69, stk. 5, eventuelt under hensyn til parternes forslag herom.

Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på de i EKSF-Traktatens artikler 33 og 35, EØF-Traktatens artikler 173 og 175 og Euratom-Traktatens artikler 146 og 148 omhandlede søgsmål.

Artikel 78

Meddeler sagsøgeren skriftligt Domstolen, at han hæver sagen, bestemmer præsidenten, at sagen skal slettes af registret, og træffer afgørelse om sagens omkostninger i overensstemmelse med artikel 69, stk. 5.

Kapitel 8

FORKYNDELSER

Artikel 79

De i dette reglement foreskrevne forkyndelser sker på foranledning af justitssekretæren ved, at en genpart af det dokument, der skal forkyndes, sendes til den af modtageren valgte adresse ved rekommanderet brev med modtagelsesbevis eller afleveres mod kvittering.

Justitssekretæren udfærdiger genparter af det dokument, der skal forkyndes, og bekræfter genparternes rigtighed, medmindre genparterne hidrører fra parterne selv, jf. artikel 37, stk. 1.

Kapitel 9

FRISTER

Artikel 80

1. De procesfrister, som er fastsat i EKSF-, EØF- og Euratom-Traktaterne, Domstolens statutter og dette reglement, beregnes på følgende måde:

a) såfremt en frist, der er udtrykt i dage, uger, måneder eller år, skal regnes fra det tidspunkt, hvor en begivenhed indtræffer, eller en handling foretages, medregnes den dag, hvor begivenheden indtræffer eller handlingen foretages, ikke ved beregningen af fristen,

b) en frist, der er udtrykt i uger, måneder eller år, udløber ved udgangen af den dag, der i fristens sidste uge, måned eller år er samme ugedag eller dag i måneden som den dag, hvor den begivenhed er indtruffet, eller den handling er foretaget, fra hvilken fristen regnes. Såfremt den dag, på hvilken en tidsfrist, der er udtrykt i måneder eller år, ville udløbe, ikke forekommer i fristens sidste måned, udløber fristen med udgangen af månedens sidste dag,

c) såfremt en frist er udtrykt i måneder og dage, tages der først hensyn til hele måneder, dernæst til dage,

d) ved beregningen af fristerne medregnes lovbestemte fri- og helligdage, lørdage og søndage,

e) fristerne løber også i retsferierne.

2. Ville fristen udløbe på en lørdag, søndag eller lovbestemt fri- eller helligdag, udløber den først ved udgangen af den følgende hverdag.

Den af Domstolen udfærdigede liste over lovbestemte fri- og helligdage offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende.*

Artikel 81

1. De frister, der er fastsat for søgsmål til prøvelse af en institutions retsakter, begynder i tilfælde, hvor der er givet meddelelse, at løbe dagen efter den dag, hvor den pågældende har fået meddelelse om retsakten, og i tilfælde af offentliggørelse femtendedagen efter, at retsakten har været offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende.*

2. Domstolen træffer ved en afgørelse, som offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende,* bestemmelse om procesfristers forlængelse under hensyn til afstanden.

Artikel 82

Frister fastsat i medfør af dette reglement kan forlænges af den myndighed, der har fastsat dem.

Præsidenten og afdelingsformændene kan bemyndige justitssekretæren til at træffe de afgørelser om fastsættelse eller forlængelse af visse frister, som i henhold til dette reglement henhører under deres kompetence.

Kapitel 10

UDSÆTTELSE AF SAGER

Artikel 82a

1. Sagen kan udsættes:

a) i de tilfælde, der er nævnt i EKSF-statuttens artikel 47, stk. 3, EØF-statuttens artikel 47, stk. 3, og Euratom-statuttens artikel 48, stk. 3, ved kendelse, der, efter at generaladvokaten er blevet hørt, afsiges af Domstolen eller den afdeling, hvortil sagen er henvist,

b) i alle andre tilfælde ved afgørelse, som præsidenten træffer efter at have hørt generaladvokaten og parterne, idet parterne dog ikke skal høres i de i artikel 103 omhandlede præjudicielle forelæggelser.

Beslutning om genoptagelse af sagens behandling kan træffes ved kendelse eller afgørelse efter de samme regler.

De i dette stykke omhandlede kendelser og afgørelser forkyndes for parterne.

2. Udsættelsen har virkning fra den dato, der er angivet i kendelsen eller afgørelsen om udsættelse, eller, hvis der ikke er angivet en dato, fra kendelsens eller afgørelsens dato.

Så længe udsættelsen varer, udløber ingen af de for parterne gældende procesfrister.

3. Når det ikke i kendelsen eller afgørelsen om udsættelse er fastsat, hvornår udsættelsen udløber, udløber den på den dato, der er angivet i kendelsen eller afgørelsen om genoptagelse af sagens behandling, eller, hvis der ikke er angivet en dato, på kendelsens eller afgørelsens dato.

Procesfristerne løber forfra fra den dato, på hvilken sagens behandling genoptages.

TREDJE AFSNIT

SÆRLIGE RETTERGANGSFORMER

Kapitel 1

UDSÆTTELSE AF GENNEMFØRELSEN SAMT ANDRE FORELØBIGE FORHOLDSREGLER

Artikel 83

1. Begæringer i henhold til EKSF-Traktatens artikel 39, stk. 2, EØF-Traktatens artikel 185 og Euratom-Traktatens artikel 157 om udsættelse af gennemførelsen af en retsakt, der er udstedt af en institution, kan kun antages til realitetsbehandling, hvis den, der fremsætter begæringen, har anlagt sag til prøvelse af retsakten ved Domstolen.

En begæring, der vedrører en af de andre foreløbige forholdsregler, som er omhandlet i EKSF-Traktatens artikel 39, stk. 3, EØF-Traktatens artikel 186 og Euratom-Traktatens artikel 158, kan kun antages til realitetsbehandling, hvis den hidrører fra en part i en sag, som verserer for Domstolen, og vedrører denne sag.

2. De i stk. 1 omhandlede begæringer skal angive søgsmålets genstand, de omstændigheder, der medfører uopsættelighed, og de faktiske og retlige grunde til, at den begærede foreløbige forholdsregel umiddelbart forekommer berettiget.

3. Begæringen fremsættes i et særskilt dokument og skal opfylde betingelserne i artiklerne 37 og 38.

Artikel 84

1. Begæringen forkyndes for modparten, hvem præsidenten meddeler en kort frist til at fremsætte skriftlige eller mundtlige bemærkninger.

2. Præsidenten afgør, om der skal foranstaltes bevisoptagelse.

Han kan tage begæringen til følge, førend modparten har fremført sine bemærkninger. Han kan senere ændre eller ophæve afgørelsen, også på embeds vegne.

Artikel 85

Præsidenten træffer selv afgørelse eller henviser begæringen til Domstolen.

Har præsidenten forfald, finder bestemmelserne i artikel 11 anvendelse.

Henvises begæringen til Domstolen, udsætter denne alle andre sager og træffer afgørelse efter at have hørt generaladvokaten. Bestemmelserne i artikel 84 finder anvendelse.

Artikel 86

1. Afgørelsen træffes ved en begrundet kendelse, der er endelig. Kendelsen forkyndes straks for parterne.

2. Fuldbyrdelse af kendelsen kan gøres betinget af, at den part, der har fremsat begæringen, stiller sikkerhed, hvis størrelse og art fastsættes under hensyn til omstændighederne.

3. I kendelsen kan der fastsættes en frist, efter hvis udløb den foreløbige forholdsregel ophører at have retsvirkning. Er ingen tidsfrist fastsat, ophører forholdsreglens retsvirkninger ved afsigelsen af den endelige dom i sagen.

4. Kendelsen er kun foreløbig og foregriber på ingen måde Domstolens afgørelse i hovedsagen.

Artikel 87

Efter begæring fra en af parterne kan kendelsen til enhver tid ændres eller ophæves på grund af ændrede forhold.

Artikel 88

Tages en begæring om en foreløbig forholdsregel ikke til følge, er den part, der har fremsat den, ikke afskåret fra at fremsætte en ny begæring støttet på nye faktiske omstændigheder.

Artikel 89

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse på begæringer i henhold til EKSF-Traktatens artikler 44 og 92, EØF-Traktatens artikler 187 og 192 og Euratom-Traktatens artikler 159 og 164 om udsættelse af tvangsfuldbyrdelse af afgørelser truffet af Domstolen eller af retsakter hidrørende fra andre institutioner.

I den kendelse, hvorved begæringen tages til følge, fastsættes efter omstændighederne en dato, fra hvilken den foreløbige forholdsregel ikke længere har retsvirkning.

Artikel 90

1. En begæring i henhold til Euratom-Traktatens artikel 81, stk. 3 og 4, skal indeholde:

a) navnene på de personer eller virksomheder, der skal underkastes kontrol, og deres adresse,

b) angivelse af genstanden for og formålet med kontrollen.

2. Præsidenten træffer afgørelse ved kendelse. Bestemmelserne i artikel 86 finder anvendelse.

Har præsidenten forfald, finder artikel 11 anvendelse.

Kapitel 2

FORMALITETSINDSIGELSER OG PROCESSUELLE STRIDSSPØRGSMÅL

Artikel 91

1. Ønsker en part, at Domstolen skal tage stilling til en formalitetsindsigelse eller et andet processuelt stridsspørgsmål uden at indlede behandlingen af sagens realitet, skal begæring herom fremsættes i et særskilt dokument.

Begæringen skal indeholde en fremstilling af de faktiske og retlige grunde, den bygger på, samt påstandene, og den skal være vedlagt de dokumenter, der påberåbes til støtte herfor.

2. Straks efter indleveringen af begæringen fastsætter præsidenten en frist, inden for hvilken modparten skriftligt skal fremsætte sine indsigelser og påstande.

3. Medmindre Domstolen bestemmer andet, forhandles der mundtligt om begæringen.

4. Efter at have hørt generaladvokaten træffer Domstolen afgørelse vedrørende begæringen eller henskyder den til afgørelse i forbindelse med sagens realitet.

Tager Domstolen ikke begæringen til følge, eller henskyder den begæringen til afgørelse i forbindelse med sagens realitet, fastsætter præsidenten nye frister for fortsættelsen af sagsbehandlingen.

Artikel 92

1. Er det åbenbart, at Domstolen ikke har kompetence til at behandle en sag, eller at sagen må afvises, kan Domstolen, efter at have hørt generaladvokaten, uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

2. Domstolen kan til enhver tid af egen drift efterprøve, om sagen skal afvises, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt. Afgørelse herom træffes i henhold til bestemmelserne i artikel 91, stk. 3 og 4.

Kapitel 3

INTERVENTION

Artikel 93

1. Begæring om intervention skal fremsættes inden udløbet af en frist på tre måneder, som løber fra offentliggørelsen af den i artikel 16, stk. 6, nævnte meddelelse.

Begæringen skal indeholde:

a) angivelse af sagen,

b) angivelse af sagens parter,

c) intervenientens navn og adresse,

d) intervenientens valg af adresse på det sted, hvor Domstolen har sæde,

e) de påstande, intervenienten ønsker at intervenere til støtte for,

f) angivelse af de grunde, hvoraf intervenientens retlige interesse i sagens udfald fremgår, i de tilfælde hvor begæringen om intervention fremsættes af andre end en medlemsstat eller en institution.

Intervenienten skal være repræsenteret i overensstemmelse med bestemmelserne i EKSF-statuttens artikel 20, stk. 1 og 2, EØF-statuttens artikel 17 og Euratom-statuttens artikel 17.

Bestemmelserne i artiklerne 37 og 38 finder anvendelse.

2. Begæringen om intervention forkyndes for parterne.

Præsidenten giver parterne lejlighed til at fremsætte deres skriftlige eller mundtlige bemærkninger, inden han træffer afgørelse om begæringen om intervention.

Præsidenten træffer afgørelse om begæringen om intervention ved kendelse eller henviser begæringen til Domstolen.

3. Tillader præsidenten intervention, tilstilles alle procesdokumenter, der er forkyndt for parterne, intervenienten. Efter anmodning fra en part kan præsidenten dog undlade at tilstille intervenienten hemmelige eller fortrolige dokumenter.

4. Intervenienten indtræder i sagen, som den foreligger ved hans intervention.

5. Præsidenten fastsætter en tidsfrist, inden for hvilken intervenienten kan indgive et skriftligt indlæg.

Indlægget skal indeholde:

a) intervenientens påstande, hvorved denne helt eller delvis støtter en af parternes påstande eller helt eller delvis påstår disse forkastet,

b) de af intervenienten fremførte anbringender og argumenter,

c) i påkommende tilfælde en angivelse af de beviser, der påberåbes.

6. Efter indgivelsen af intervenientens indlæg fastsætter præsidenten i påkommende tilfælde en frist, inden for hvilken parterne kan fremsætte bemærkninger hertil.

Kapitel 4

UDEBLIVELSESDOMME OG GENOPTAGELSE

Artikel 94

1. Svarer en sagsøgt, som er lovligt indstævnt, ikke på stævningen i de foreskrevne former og inden for den fastsatte frist, kan sagsøgeren fremsætte begæring om, at Domstolen afsiger dom efter hans påstand.

Begæringen forkyndes for sagsøgte. Præsidenten fastsætter datoen for åbningen af den mundtlige forhandling.

2. Før udeblivelsesdommen afsiges, undersøger Domstolen efter at have hørt generaladvokaten, om sagen kan antages til realitetsbehandling, om formkravene er opfyldt, samt om sagsøgerens påstande forekommer begrundede. Den kan bestemme, at der skal foranstaltes bevisoptagelse.

3. Udeblivelsesdommen kan fuldbyrdes. Domstolen kan dog udsætte fuldbyrdelsen, indtil den har taget stilling til en begæring om genoptagelse i henhold til stk. 4, eller gøre fuldbyrdelsen betinget af, at der stilles sikkerhed, hvis størrelse og form fastsættes under hensyn til omstændighederne; sikkerheden frigives, hvis der ikke fremsættes begæring om genoptagelse, eller hvis begæringen ikke tages til følge.

4. Der kan fremsættes begæring om genoptagelse af en sag, hvori der er afsagt udeblivelsesdom.

Begæringen fremsættes inden en måned efter dommens forkyndelse; den fremsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i artiklerne 37 og 38.

5. Efter forkyndelsen af begæringen om genoptagelse giver præsidenten modparten en frist til at fremsætte sine skriftlige bemærkninger.

Om forhandlingernes videre forløb gælder bestemmelserne i artikel 44 og følgende.

6. Domstolen træffer afgørelse ved endelig dom.

Originaleksemplaret af dommen vedlægges originaleksemplaret af udeblivelsesdommen. Der gøres en bemærkning om dommen i marginen på udeblivelsesdommen.

Kapitel 5

HENVISNING AF SAGER TIL AFDELINGERNE

Artikel 95

1. Domstolen kan til en afdeling henvise sager, hvori der i medfør af artikel 49 i EKSF-statutten, artikel 49 i EØF-statutten eller artikel 50 i Euratom-statutten er iværksat appel af afgørelser truffet af Retten i Første Instans, præjudicielle forelæggelser som omhandlet i artikel 103 samt andre sager, som ikke er indbragt for Domstolen af en medlemsstat eller en institution, for så vidt det ikke på grund af sagens vanskelighed, betydning eller særlige omstændigheder er påkrævet, at afgørelse i sagen træffes af den samlede Domstol.

2. Afgørelsen om henvisning træffes af Domstolen ved den skriftlige forhandlings afslutning på grundlag af den refererende dommers foreløbige rapport, og efter at generaladvokaten er blevet hørt.

Henvisning kan dog ikke finde sted, såfremt en medlemsstat eller en institution, der er part i sagen, har forlangt, at sagen skal afgøres af den samlede Domstol. Ved part i sagen forstås i denne bestemmelse enhver medlemsstat og institution, som er part eller intervenient i sagen, eller som har indgivet skriftlige indlæg i en af de i artikel 103 nævnte præjudicielle sager.

Det i andet afsnit omhandlede krav kan ikke fremsættes i tvister mellem Fællesskaberne og deres ansatte.

3. Afdelingen kan på ethvert procestrin henvise en sag til Domstolen.

Artikel 96

(Ophævet)

Kapitel 6

SÆRLIGE RETSMIDLER

Første afdeling — Tredjemandsindsigelse

Artikel 97

1. Bestemmelserne i artiklerne 37 og 38 finder anvendelse på tredjemandsindsigelser. Indsigelsen skal desuden angive:

a) den anfægtede dom,

b) på hvilke punkter den anfægtede dom strider imod tredjemands rettigheder,

c) grundene til, at tredjemand ikke har kunnet deltage i hovedsagen.

Indsigelsen rettes mod alle parter i hovedsagen.

Har dommen været offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende,* skal indsigelsen fremsættes inden to måneder efter offentliggørelsen.

2. Fuldbyrdelsen af den anfægtede dom kan udsættes efter begæring af den tredjemand, der har rejst indsigelse. Bestemmelserne i dette reglements tredje afsnit, kapitel 1, finder anvendelse.

3. Den anfægtede dom ændres i det omfang, hvori tredjemandsindsigelsen tages til følge.

Originaleksemplaret af dommen om tredjemandsindsigelsen vedlægges originaleksemplaret af den anfægtede dom. Der gøres en bemærkning om dommen om tredjemandsindsigelsen i marginen på originaleksemplaret af den anfægtede dom.

Anden afdeling — Ekstraordinær genoptagelse

Artikel 98

Ekstraordinær genoptagelse skal begæres inden tre måneder fra den dag, hvor den, der fremsætter begæringen, har fået kendskab til den faktiske omstændighed, hvorpå den støttes.

Artikel 99

1. Bestemmelserne i artiklerne 37 og 38 finder anvendelse på begæringen om ekstraordinær genoptagelse. Begæringen skal endvidere angive:

a) den anfægtede dom,

b) på hvilke punkter dommen anfægtes,

c) de faktiske omstændigheder, hvorpå begæringen støttes,

d) beviserne for tilstedeværelsen af de faktiske omstændigheder, som begrunder den ekstraordinære genoptagelse, og for, at den i artikel 98 fastsatte frist er overholdt.

2. Begæringen om ekstraordinær genoptagelse rettes mod alle parter i den sag, som begæres genoptaget.

Artikel 100

1. Uden at tage stilling til sagens realitet afgør Domstolen i et lukket møde, efter at have hørt generaladvokaten og på grundlag af parternes skriftlige bemærkninger, ved dom, om begæringen om ekstraordinær genoptagelse skal tages til følge.

2. Tager Domstolen begæringen til følge, prøver den på ny sagens realitet og træffer afgørelse ved dom i overensstemmelse med dette reglement.

3. Originaleksemplaret af dommen i genoptagelsessagen vedlægges originaleksemplaret af den oprindelige dom. Der gøres en bemærkning om dommen i marginen på originaleksemplaret af den oprindelige dom.

Kapitel 7

PRØVELSE AF VOLDGIFTSUDVALGETS AFGØRELSER

Artikel 101

1. Stævning, der udtages i henhold til Euratom-Traktatens artikel 18, stk. 2, skal indeholde:

a) sagsøgerens navn og adresse,

b) underskriverens stilling,

c) angivelse af den afgørelse fra Voldgiftsudvalget, der anfægtes,

d) angivelse af parterne,

e) en kort sagsfremstilling,

f) sagsøgerens søgsmålsgrunde og påstande.

2. Bestemmelserne i artikel 37, stk. 3 og 4, og artikel 38, stk. 2, 3 og 5, finder anvendelse.

En bekræftet genpart af den anfægtede afgørelse vedlægges stævningen.

3. Straks efter stævningens indlevering anmoder justitssekretæren Voldgiftsudvalgets justitskontor om at fremsende sagens akter til Domstolen.

4. Sagen behandles efter reglerne i artiklerne 39, 40, 55 og følgende.

5. Domstolen træffer afgørelse ved dom. Ophæver Domstolen udvalgets afgørelse, hjemviser den om fornødent sagen til udvalget.

Kapitel 8

FORTOLKNING AF DOMME

Artikel 102

1. Begæring om fortolkning af domme fremsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i artiklerne 37 og 38. Den skal desuden angive:

a) den dom, begæringen angår,

b) de punkter i dommen, som ønskes fortolket.

Begæringen rettes mod alle parter i den sag, dommen angår.

2. Domstolen afsiger dom efter at have givet parterne lejlighed til at udtale sig og efter at have hørt generaladvokaten.

Originaleksemplaret af den fortolkende dom vedlægges originaleksemplaret af den fortolkede dom. Der gøres bemærkning om den fortolkende dom i marginen på originaleksemplaret af den fortolkede dom.

Kapitel 9

PRÆJUDICIELLE FORELÆGGELSER OG ANDRE FORTOLKNINGSPROCEDURER

Artikel 103

1. I de i EØF-statuttens artikel 20 og Euratom-statuttens artikel 21 nævnte tilfælde er rettergangsmåden omfattet af bestemmelserne i dette reglement, dog med de tilpasninger, der følger af den præjudicielle forelæggelses særlige karakter.

2. Bestemmelserne i stk. 1 finder anvendelse på de præjudicielle forelæggelser, som omhandles i protokollen vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 29. februar 1968 om gensidig anerkendelse af selskaber og juridiske personer og protokollen vedrørende Domstolens fortolkning af konventionen af 27. september 1968 om retternes kompetence og om fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager, begge undertegnet i Luxembourg den 3. juni 1971, samt på de procedurer, der er hjemlet i sidstnævnte protokols artikel 4.

Bestemmelserne i stk. 1 finder ligeledes anvendelse på forelæggelser, som måtte blive hjemlet ved andre aftaler.

3. I det i EKSF-Traktatens artikel 41 nævnte tilfælde skal beslutningen om forelæggelse for Domstolen forkyndes for parterne i hovedsagen, medlemsstaterne, Kommissionen og Rådet.

Inden to måneder fra forkyndelsen kan de i første afsnit nævnte parter, stater eller institutioner indgive skriftlige indlæg eller udtalelser.

Bestemmelserne i stk. 1 finder anvendelse.

Artikel 104

1. De i artikel 103 nævnte afgørelser fra nationale retter tilstilles medlemsstaterne i den originale affattelse, der skal være vedlagt en oversættelse til den pågældende medlemsstats officielle sprog.

2. For så vidt angår repræsentationen af parterne i hovedsagen og deres personlige fremmøde, tager Domstolen i præjudicielle sager hensyn til de procesregler, der gælder ved den nationale ret, som har forelagt sagen.

3. Er det åbenbart, at et præjudicielt spørgsmål er identisk med et spørgsmål, Domstolen allerede har afgjort, kan den, efter at have underrettet den forelæggende ret, efter at have givet de parter eller andre, der er nævnt i EØF-statuttens artikel 20, Euratom-statuttens artikel 21, og artikel 103, stk. 3, i dette reglement, lejlighed til at udtale sig, og efter at have hørt generaladvokaten, træffe afgørelse ved begrundet kendelse under henvisning til den tidligere afsagte dom.

4. Undtagen i de tilfælde, der er nævnt i stk. 3, omfatter retsforhandlingerne for Domstolen i præjudicielle sager også et mundtligt stadium. Domstolen kan dog efter indleveringen af de i EØF-statuttens artikel 20, Euratom-statuttens artikel 21 og artikel 103, stk. 3, i dette reglement omhandlede indlæg eller udtalelser, på grundlag af den refererende dommers rapport, og efter at have underrettet de parter eller andre, der i medfør af de nævnte bestemmelser kan indgive sådanne indlæg eller udtalelser, efter at have hørt generaladvokaten træffe anden afgørelse, såfremt ingen af disse parter eller andre har anmodet om at afgive mundtlige indlæg.

5. Det tilkommer den nationale ret at træffe afgørelse om den præjudicielle sags omkostninger.

I særlige tilfælde kan Domstolen efter reglerne om fri proces yde støtte til afholdelse af udgifterne ved en parts repræsentation eller personlige fremmøde.

Kapitel 10

DE SÆRLIGE RETTERGANGSMÅDER IFØLGE EURATOM-TRAKTATENS ARTIKLER 103—105

Artikel 105

1. En henvendelse i henhold til Euratom-Traktatens artikel 103, stk. 3, indleveres i fire bekræftede eksemplarer. Den forkyndes for Kommissionen.

2. Med henvendelsen skal følge udkastet til den pågældende aftale eller overenskomst, de af Kommissionen over for den pågældende stat fremsatte bemærkninger samt andre bilag til støtte for henvendelsen.

Kommissionen skal afgive udtalelse til Domstolen vedrørende henvendelsen inden for en frist på ti dage; fristen kan forlænges af præsidenten, efter at den pågældende stat er hørt.

En bekræftet genpart af udtalelsen forkyndes for den pågældende stat.

3. Præsidenten udpeger den refererende dommer straks efter, at henvendelsen er indleveret. Førstegeneraladvokaten udpeger generaladvokaten straks efter, at den refererende dommer er udpeget.

4. Afgørelsen træffes i et lukket retsmøde, efter at generaladvokaten er hørt.

Den pågældende stats eller Kommissionens befuldmægtigede eller rådgivere skal høres, såfremt der fremsættes anmodning herom.

Artikel 106

1. Artikel 37 og følgende artikler finder anvendelse i de tilfælde, der er nævnt i Euratom-Traktatens artikel 104, sidste stykke, og artikel 105, sidste stykke.

2. Begæringen forkyndes for den stat, i hvilken den person eller virksomhed, mod hvem begæringen er rettet, er hjemmehørende.

Kapitel 11

UDTALELSER

Artikel 107

1. Fremsætter Rådet begæring om en udtalelse i henhold til EØF-Traktatens artikel 228, forkyndes begæringen for Kommissionen. Fremsætter Kommissionen begæringen, forkyndes den for Rådet og medlemsstaterne. Fremsætter en af medlemsstaterne begæringen, forkyndes den for Rådet, Kommissionen og de andre medlemsstater.

Præsidenten giver de institutioner og medlemsstater, for hvilke begæringen er forkyndt, en frist til at fremsætte deres skriftlige bemærkninger.

2. Udtalelsen kan angå såvel den påtænkte aftales forenelighed med EØF-Traktatens bestemmelser som Fællesskabets eller en af dets institutioners kompetence til at indgå aftalen.

Artikel 108

1. Straks efter fremsættelsen af begæringen om en udtalelse i henhold til artikel 107 udpeger præsidenten den refererende dommer.

2. Domstolen afgiver en begrundet udtalelse i et lukket møde og efter at have hørt generaladvokaterne.

3. Udtalelsen underskrives af præsidenten, de dommere, der har taget del i rådslagningen og afstemningen, samt af justitssekretæren, hvorefter den forkyndes for Rådet, Kommissionen og medlemsstaterne.

Artikel 109

Begæring om en udtalelse fra Domstolen i medfør af EKSF-Traktatens artikel 95, stk. 4, indgives af Kommissionen og Rådet i fællesskab.

Ved afgivelse af udtalelsen finder bestemmelserne i artikel 108 anvendelse. Udtalelsen meddeles Kommissionen, Rådet og Europa-Parlamentet.

FJERDE AFSNIT

APPEL AF AFGØRELSER TRUFFET AF DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS

Artikel 110

Ved appel af Rettens afgørelser, jf. EKSF-statuttens artikler 49 og 50, EØF-statuttens artikler 49 og 50 og Euratom-statuttens artikler 50 og 51, er processproget ved Domstolen det samme som det, der er anvendt i Rettens afgørelse, jf. dog artikel 29, stk. 2, litra b) og c), og artikel 29, stk. 3, fjerde afsnit, i dette reglement.

Artikel 111

1. Appel iværksættes ved indlevering af et appelskrift til Domstolens eller Rettens Justitskontor.

2. Rettens Justitskontor fremsender straks sagens akter og i givet fald appelskriftet til Domstolens Justitskontor.

Artikel 112

1. Appelskriftet skal indeholde:

a) appellantens navn og adresse,

b) angivelse af de andre parter, der har deltaget i retsforhandlingerne for Retten,

c) de retlige anbringender og argumenter, der påberåbes,

d) appellantens påstande.

Artikel 37 og artikel 38, stk. 2 og 3, finder anvendelse på appellen.

2. Den afgørelse fra Retten, der appelleres, vedlægges appelskriftet. Dette skal indeholde angivelse af, hvornår den appellerede afgørelse er blevet forkyndt for appellanten.

3. Såfremt appelskriftet ikke opfylder kravene i stk. 2 eller i artikel 38, stk. 3, finder artikel 38, stk. 7, anvendelse.

Artikel 113

1. Påstandene i appelskriftet skal gå ud på:

— at Rettens afgørelse ophæves helt eller delvis,

— at der helt eller delvis gives medhold i de i første instans nedlagte påstande, idet nye påstande ikke kan nedlægges.

2. Der må ikke i appelskriftet foretages nogen ændring af sagsgenstanden, som den har foreligget for Retten.

Artikel 114

Appelskriftet forkyndes for alle parter, der har deltaget i retsforhandlingerne for Retten. Artikel 39 finder anvendelse.

Artikel 115

1. Enhver part, der har deltaget i retsforhandlingerne for Retten, kan indgive svarskrift inden to måneder efter appelskriftets forkyndelse. Fristen kan ikke forlænges.

2. Svarskriftet skal indeholde:

a) navnet på den, der indgiver svarskriftet, og dennes adresse,

b) angivelse af, hvornår appelskriftet er blevet forkyndt for ham,

c) de retlige anbringender og argumenter, der påberåbes,

d) de påstande, der nedlægges.

Artikel 38, stk. 2 og 3, finder anvendelse.

Artikel 116

1. Påstandene i svarskriftet skal gå ud på:

— at appellen helt eller delvis afvises eller forkastes, eller at Rettens afgørelse helt eller delvis ophæves,

— at der gives helt eller delvis medhold i de påstande, der er nedlagt i første instans, idet nye påstande ikke kan nedlægges.

2. Der må ikke i svarskriftet foretages nogen ændring af sagsgenstanden, som den har foreligget for Retten.

Artikel 117

1. Ud over appelskrift og svarskrift kan der afgives replik og duplik eller andet processkrift, såfremt præsidenten efter en begæring herom fremsat senest syv dage efter forkyndelsen af henholdsvis svarskriftet eller replikken skønner det nødvendigt og udtrykkeligt tillader det med henblik på at give vedkommende part mulighed for at gøre sine synspunkter gældende eller med henblik på at skabe grundlag for afgørelsen om appellen.

2. Når påstanden i svarskriftet går ud på hel eller delvis ophævelse af Rettens afgørelse vedrørende et anbringende, som ikke er omfattet af appelskriftet, kan appellanten samt enhver anden part inden to måneder efter forkyndelsen af det pågældende svarskrift indgive replik, som kun kan omhandle dette anbringende. Stk. 1 finder anvendelse på yderligere processkrifter, der indgives efter en sådan replik.

3. Når præsidenten giver tilladelse til, at der afgives replik og duplik eller andet processkrift, fastsætter han fristerne for indgivelse af disse processkrifter.

Artikel 118

Med forbehold af nedenstående bestemmelser finder artikel 42, stk. 2, og artiklerne 43, 44, 55—90, 93, 95—100 og 102 anvendelse på forhandlingerne for Domstolen i sager, der angår appel af en afgørelse fra Retten.

Artikel 119

Er det åbenbart, at appellen helt eller delvis skal afvises eller forkastes, kan Domstolen når som helst på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten ved begrundet kendelse beslutte helt eller delvis at afvise eller forkaste appellen.

Artikel 120

Efter indgivelsen af de i artikel 115, stk. 1, og eventuelt artikel 117, stk. 1 og 2, omhandlede processkrifter kan Domstolen på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten og sagens parter beslutte at træffe afgørelse om appellen, uden at retsforhandlingerne omfatter et mundtligt stadium, medmindre en part gør indsigelse herimod under henvisning til, at han ikke under den skriftlige forhandling har fået mulighed for fuldt ud at gøre sine synspunkter gældende.

Artikel 121

Den i artikel 44, stk. 1, omhandlede rapport forelægges Domstolen, efter at de i artikel 115, stk. 1, og eventuelt artikel 117, stk. 1 og 2, nævnte processkrifter er indgivet. Rapporten skal foruden de i artikel 44, stk. 1, nævnte forslag indeholde et forslag om, hvorvidt artikel 120 skal bringes i anvendelse. Hvis de nævnte processkrifter ikke indgives, anvendes samme fremgangsmåde, når fristen for indgivelse af processkrifterne er udløbet.

Artikel 122

Såfremt der ikke gives appellanten medhold, eller såfremt der gives appellanten medhold, og Domstolen selv endeligt afgør sagen, træffer den afgørelse om sagens omkostninger.

I tvister mellem Fællesskaberne og deres ansatte:

— finder artikel 70 kun anvendelse ved appel iværksat af institutionerne,

— kan Domstolen som en undtagelse fra artikel 69, stk. 2, ved appel, der iværksættes af tjenestemænd eller øvrige ansatte ved en institution, fordele sagens omkostninger mellem parterne, såfremt det findes rimeligt.

Hvis en appel hæves, finder artikel 69, stk. 5, anvendelse.

Når der under en appel, der iværksættes af en medlemsstat eller en institution, der ikke har interveneret i den pågældende sag for Retten, gives appellanten medhold, kan Domstolen fordele sagens omkostninger mellem parterne eller pålægge den vindende part at erstatte en tabende part de udgifter, der er påført denne ved appellen.

Artikel 123

Begæring om intervention under appellen indgives til Domstolen inden tre måneder efter datoen for appelskriftets indlevering. Efter at have hørt generaladvokaten træffer Domstolen ved kendelse afgørelse om, hvorvidt begæringen om intervention bør tages til følge.

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 124

1. Præsidenten pålægger personer, der skal aflægge ed for Domstolen som vidner eller sagkyndige, at tale sandhed og udføre deres hverv samvittighedsfuldt og upartisk, og henleder deres opmærksomhed på de strafferetlige følger, en tilsidesættelse af denne pligt kan have i henhold til deres nationale lovgivning.

2. Vidnerne aflægger ed i overensstemmelse med artikel 47, stk. 5, første afsnit, eller under de former, der er fastsat i deres nationale lovgivning.

Såfremt rettergangsreglerne i vidnets hjemstat foruden edsaflæggelse giver mulighed for sammen med edsaflæggelsen eller i stedet for denne at afgive en hertil svarende erklæring, kan vidnet afgive en sådan erklæring på de betingelser og under de former, der er fastsat i vidnets nationale lovgivning.

Såfremt den nationale lovgivning hverken hjemler mulighed for at aflægge ed eller at afgive en sådan erklæring, skal den i stk. 1 fastsatte fremgangsmåde følges.

3. Bestemmelserne i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på sagkyndige, idet der dog i dette tilfælde henvises til artikel 49, stk. 6, første afsnit, i stedet for artikel 47, stk. 5, første afsnit, i dette reglement.

Artikel 125

For så vidt ikke andet følger af EØF-Traktatens artikel 188 og Euratom-Traktatens artikel 160, udfærdiger Domstolen i samråd med de pågældende regeringer et tillægsreglement om den fremgangsmåde, Domstolen skal følge med hensyn til:

a) retsanmodninger,

b) ansøgninger om fri proces,

c) Domstolens anmeldelse af vidners og sagkyndiges edsbrud, jf. EKSF-statuttens og Euratom-statuttens artikel 28 samt EØF-statuttens artikel 27.

Artikel 126

Dette reglement træder i stedet for procesreglement af 4. december 1974 for De Europæiske Fællesskabers Domstol (*De Europæiske Fællesskabers Tidende* nr. L 350 af 28. december 1974, s. 1), senest ændret den 15. maj 1991 [1].

Artikel 127

Dette reglement, som har retsgyldighed på de sprog, der er nævnt i artikel 29, stk. 1, offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* og træder i kraft den første dag i den anden måned efter offentliggørelsen.

Vedtaget i Luxembourg, den 19. juni 1991.

---

[1] Se side 1 i denne Tidende.

BILAG I

AFGØRELSE VEDRØRENDE FRI- OG HELLIGDAGE

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL HAR —

under henvisning til procesreglementets artikel 80, stk. 2, hvorefter Domstolen udfærdiger en liste over lovbestemte fri- og helligdage —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Den i procesreglementets artikel 80, stk. 2, nævnte liste over lovbestemte fri- og helligdage fastsættes som følger:

— nytårsdag,

— anden påskedag,

— den 1. maj,

— Kristi himmelfartsdag,

— anden pinsedag,

— den 23. juni,

— den 24. juni, når den 23. juni falder på en søndag,

— den 15. august,

— den 1. november,

— den 25. december,

— den 26. december.

De i stykke 1 nævnte lovbestemte fri- og helligdage er dem, der gælder på det sted, hvor Domstolen har sæde.

Artikel 2

Bestemmelserne i procesreglementets artikel 80, stk. 2, finder kun anvendelse på de i denne afgørelses artikel 1 nævnte lovbestemte fri- og helligdage.

Artikel 3

Denne afgørelse, som udgør bilag I til procesreglementet, træder i kraft samme dag som procesreglementet.

Afgørelsen offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende.*

Vedtaget i Luxembourg, den 19. juni 1991.

BILAG II

AFGØRELSE OM PROCESFRISTERS FORLÆNGELSE UNDER HENSYN TIL AFSTANDEN

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL HAR —

under henvisning til procesreglementets artikel 81, stk. 2, om procesfristers forlængelse under henvisning til afstanden —

TRUFFET FØLGENDE AFGØRELSE:

Artikel 1

Medmindre parterne har deres sædvanlige opholdssted i Storhertugdømmet Luxembourg, forlænges procesfristerne under hensyn til afstanden således:

— for Kongeriget Belgien med to dage,

— for Forbundsrepublikken Tyskland, Den Franske Republiks europæiske territorium og Kongeriget Nederlandenes europæiske territorium med seks dage,

— for Kongeriget Danmarks europæiske territorium, Irland, Den Hellenske Republik, Den Italienske Republik, Det Forenede Kongerige, Kongeriget Spanien og Republikken Portugal (med undtagelse af Azorerne og Madeira) med ti dage,

— for andre europæiske lande og territorier med to uger,

— for Republikken Portugals autonome regioner Azorerne og Madeira med tre uger,

— for andre lande, departementer og territorier med en måned.

Artikel 2

Denne afgørelse, som udgør bilag II til procesreglementet, træder i kraft samme dag som procesreglementet.

Afgørelsen offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende.*

Vedtaget i Luxembourg, den 19. juni 1991.